

116/24. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2024. július 29.

A Bíróság C-119/23. sz. ügyben hozott ítélete | Valančius

Az uniós bírák kinevezése: valamely tagállam a független szakértők nemzeti csoportja által összeállított listán szereplő pályázók közül jelölhet az e listán a legjobbként rangsorolttól különböző pályázót, feltéve, hogy a jelölt pályázó megfelel a Szerződésekben előírt követelményeknek

Valamely tagállam kormánya, amely olyan független szakértői csoportot hozott létre, amelynek feladata az Európai Unió Törvényszékének bírói tisztségére pályázók értékelése és a Szerződések által előírt, a függetlenségre és a szakmai alkalmasságra vonatkozó követelményeknek¹ megfelelő pályázók érdem szerinti listájának összeállítása, jelölheti az ezen a listán szereplő pályázók közül a legjobbként rangsorolt pályázótól különböző pályázót, feltéve hogy a jelölt pályázó megfelel e követelményeknek.

Virgilijus Valančius 2016-ban nevezték ki az Európai Unió Törvényszékének bírójává. Megbízatásának 2019. évi lejártát követően a litván kormány pályázati felhívást tett közzé, és lefolytatta az ezen álláshelyre jelölendő pályázó kiválasztására irányuló eljárást. Ezen eljárásnak megfelelően egy többségében független szakértőkből álló munkacsoport összeállította a pályázók érdem szerinti, a kapott pontszámok alapján csökkenő sorrendbe rendezett listáját. Az érdem szerinti listán a legjobbként V. Valančius rangsorolták. 2022. május 4-i határozatával a litván kormány az érdem szerinti lista második helyén szereplő személyt jelölte a Törvényszék bírói álláshelyének betöltésére. Miután a 255. cikk szerinti bizottság² e jelölről kedvezőtlen véleményt adott, a litván kormány 2023. április 19-i határozatával az érdem szerinti lista harmadik helyén szereplő személyt, Saulius Lukas Kalédát jelölte ezen álláshelyre. A 255. cikk szerinti bizottság kedvező véleményét követően a tagállamok kormányai 2023. szeptember 15-i határozatukkal a Törvényszék bírójává nevezték ki S. L. Kalédát.

V. Valančius azt kérte a vilnusi (Litvánia) megyei közigazgatási bíróságtól, hogy az semmisítse meg a litván kormány jelölésről szóló határozatát. Mivel e bíróságnak kétségei voltak azzal kapcsolatban, hogy az uniós jog milyen hatással van a Törvényszék bírói tisztségére pályázók jelölésére vonatkozó nemzeti eljárásokra, ezzel kapcsolatban kérdést intézett a Bírósághoz.

Ítéletében a Bíróság emlékeztet arra, hogy **a bíróságok függetlenségére vonatkozó követelmény** konkretizálja a jogállamiság EUSZ 2. cikkben rögzített alapvető értékét, és e követelmény **egyaránt vonatkozik az uniós szintre, így a Törvényszék bíráira, valamint a tagállami szintre is**, a nemzeti bíróságokra. A Bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a Törvényszék bíráinak kinevezésére vonatkozó anyagi jogi feltételeknek és eljárási szabályoknak lehetővé kell tenniük a jogalanyok számára **minden**, azzal kapcsolatos **jogos kétség kizárását, hogy e bírák megfelelnek** az EUSZ 19. cikkben és az EUMSZ 254. cikkben **a bírói feladatok ellátásához előírt függetlenségi és szakmai alkalmassági követelményeknek**. E célból többek között **biztosítani kell a Törvényszék bíráinak kinevezésére irányuló eljárás egészének integritását**, és következésképpen ezen eljárás eredményét **az ezen eljárás részét képező mindhárom szakaszban**.

Először is, ami a Törvényszék bírói tisztségére pályázó személy jelölésének nemzeti szakaszát illeti, a Bíróság úgy ítéli

meg, hogy mivel az uniós jogban nincsenek erre vonatkozó különös rendelkezések, az egyes tagállamok feladata meghatározni a pályázó jelölésének eljárási szabályait. Következésképpen minden tagállam **szabadon dönthet arról, hogy előír-e** valamely pályázó kiválasztására és jelölésére vonatkozó **eljárást**, vagy sem. Az eljárási szabályok azonban nem kelthetnek jogos kétségeket a jogalanyokban a tekintetben, hogy a javasolt jelölt megfelel-e a Szerződésekben előírt követelményeknek. Az a körülmény, hogy a bírák kinevezési folyamatában részt vesznek a jogalkotó vagy a végrehajtó hatalom képviselői, önmagában nem kelthet ilyen jogos kétségeket. **Független tanácsadó szervek közreműködése**, valamint **az indokolási kötelezettségnek a nemzeti jogban való fennállása** azonban hozzájárulhat a kinevezési eljárás nagyobb objektívitasához. Ami a pályázók jelölésének érdemi feltételeit illeti, a **tagállamok** széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek e feltételek meghatározását illetően. Mindazonáltal az e célból elfogadott eljárási szabályoktól függetlenül **biztosítaniuk kell, hogy a javasolt pályázók megfeleljenek a Szerződésekben előírt függetlenségi és szakmai alkalmassági követelményeknek.**

Így, ha valamely tagállam olyan eljárást vezetett be a Törvényszék bírói tisztségére pályázók kiválasztására, amelynek keretében a többségében független szakértőkből álló csoport feladata e pályázók közül a Szerződésekben előírt követelményeknek megfelelő személyek érdem szerinti listájának összeállítása és a legjobbként rangsorolt pályázó ajánlás jellegű megjelölése, az a tény, hogy e tagállam kormánya úgy határozott, hogy az ezen az érdem szerinti listán szereplő legjobbként rangsorolt pályázótól különböző személyt jelöl, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e jelölés jogos kétségeket ébreszthet azzal kapcsolatban, hogy a jelölt pályázó megfelel-e ezeknek a követelményeknek.

Ezt követően a Törvényszék bírójának kinevezésére irányuló eljárás második szakaszát, azaz **a 255. cikk szerinti bizottság közreműködésével** járó szakaszt illetően a Bíróság pontosítja, hogy e bizottságnak a véleményének elfogadásához **meg kell vizsgálnia, hogy a Törvényszék bírói álláshelyére jelölt pályázó megfelel-e a Szerződésekben előírt, a függetlenségre és a szakmai alkalmasságra vonatkozó követelményeknek.** A 255. cikk szerinti bizottság e célból kiegészítő információk vagy az általa a határozathozatalhoz szükségesnek tartott más adatok közlését kérheti a javaslattevő kormánytól.

Végül, ami a kinevezési eljárás harmadik, **a kinevezési határozatnak a tagállamok kormányai általi elfogadását** jelentő szakaszát illeti, a Bíróság hangsúlyozza, hogy **e kormányok feladata az is, hogy együttesen biztosítsák e követelmények tiszteletben tartását**, amikor a 255. cikk szerinti bizottság által kiadott véleményre tekintettel úgy döntenek, hogy az e kormányok valamelyike által javasolt jelöltet a Törvényszék bírójává nevezik ki. Kinevezését követően ugyanis ez a jelölt az Unió bírójává válik, és nem az őt jelölő tagállamot képviseli.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján [az ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Kövesse a híreket!

¹ Az EUSZ 19. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerint „a Törvényszék bíróját olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek az [EUSZ 253. és EUSZ 254. cikkben] megállapított követelményeknek. A bírakat és

főtanácsnokokat a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hatéves időtartamra nevezik ki.” Az EUMSZ 254. cikk második bekezdése kimondja, hogy a Törvényszék bírait „olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek a felsőbb bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassági feltételeknek”.

² Az EUMSZ 255. cikk szerint „[l]étrejön egy bizottság, amelynek feladata, hogy a Bíróságra és a Törvényszékre bírának vagy főtanácsnokoknak jelölt személyeknek a feladatra való alkalmasságáról azt megelőzően véleményt adjon, hogy a tagállamok kormányai [...] kineveznék őket”.